

Handläggare
Fredrik Ekroth
Telefon: 08-50809307

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2023-04-27

Skrivelse om Östermalms trädbestånd

Svar på skrivelse från Daniele Fava m.fl. (C)

Förvaltningens förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Daniele Fava m.fl. (C) inkom med en skrivelse till Östermalms stadsdelsnämnd i februari där det hemställdes till förvaltningen att besvara en rad frågor om Östermalms trädbestånd. Frågorna berör i huvudsak mängden träd på Östermalm, almsjukan, hur stadsdelsförvaltningen på kort och lång sikt arbetar med stadsdelsområdets träd samt om hur planering för träd sker i Värtahamnen, Frihamnen och Loudden.

Ansvaret för träden i Stockholms offentliga miljöer är fördelade på olika förvaltningar där stadsdelsförvaltningarna ansvarar för träd på park- och naturmark och trafikkontoret ansvarar för träd på gator och torg samt hanteringen av almsjuka almar. Exploateringskontoret ansvarar för planering och anläggning av nya gröna ytor och träd i Stockholms stadsutvecklingsområden.

Stadsdelsförvaltningens roll är främst att förvalta det befintliga trädbeståndet i park och naturmark med målsättningen att beståndet är friskt och att antalet träd bibehålls och på sikt kan öka.

Bakgrund

Daniele Fava m.fl. (C) inkom med en skrivelse till Östermalms stadsdelsnämnd i februari där det hemställdes till förvaltningen att besvara en rad frågor om Östermalms trädbestånd.

Ärendet

I den inkomna skrivelsen hemställer Daniele Fava m.fl. (C) med flera till förvaltningen att besvara följande frågor gällande Östermalms träd:

Trädbeståndet

- Hur många träd och trädarter finns i stadsdelen? Hur har utvecklingen av beståndet sett ut under de senaste fem åren?
- Hur många träd har almsjuka i stadsdelen eller annan sjukdom och hur ser planerna ut för dessa?
- Kommer de almar som fällts vid Karlaplan att kunna ersättas inom stadsdelen?
- Hur ser kort och långsiktiga planer ut vad gäller plantering av nya träd och växtbäddar?
- Vad görs för att förlänga trädens livslängd?
- Kommer de almar som fällts vid Karlaplan att kunna ersättas inom stadsdelen?

Krontäckningsgrad

- Har det gjorts en inventering av krontäckningsgraden på Östermalm?
- Vilka riktlinjer gäller på Östermalm?

Nya områden i Värtahamnen, Loudden och Frihamnen

- Hur ser planerna ut för plantering av träd och anläggandet av parkområden vid kommande exploateringar?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Ansvar för träden i Stockholms offentliga miljöer är fördelade på olika förvaltningar där stadsdelsförvaltningarna ansvarar för träden på park- och naturmark. Trafikkontoret ansvarar för träd på gator och torg och exploateringskontoret ansvarar för planering och anläggning av nya gröna ytor och träd i Stockholms stadsutvecklingsområden såsom Norra Djurgårdsstaden.

1) Hur många träd och trädarter finns i stadsdelen? Hur har utvecklingen av beståndet sett ut under de senaste fem åren? Inom Östermalms stadsdelsområde finns uppskattningsvis ett 120-tal trädarter och kultivarer inom de offentliga ytorna, varav ett drygt 80-tal finns representerade i Humlegården. Bergianska trädgården har inte räknats med eftersom den är en botanisk samling som inte tillhör Stockholms stad.

Förvaltningen bedömer att trädbeståndet i stadsmiljön inom Östermalms parker är relativt konstant. Stadsdelsförvaltningens huvuduppdrag är att förvalta och utveckla platser som redan är planerade och anlagda, vilket styr möjligheten till förändringar. Totalt bedöms antalet träd i parkmiljön ha ökat något under de senaste fem åren med hänsyn till två större trädplanteringar som utförts då allén utmed Prins Bertils väg kompletterats med ett 40-tal nya träd och 25 träd planterades i Humlegården i samband med parkens 400-årsjubileum 2019.

2) Hur många träd inom stadsdelen har almsjuka eller annan sjukdom och hur ser planerna ut för dessa?

Det är svårt att bedöma hur många träd inom stadsdelsområdet som drabbats av almsjuka då sjukdomen, som egentligen är en svamp, sprids av skalbaggar och en normalstor vuxen alm kan dö inom ett år efter att den infekterats. Trafikkontoret utför årligen som ett särskilt projekt inventeringar av Stockholms offentliga miljöer för att dokumentera nya drabbade almar. Förvaltningen har därför stämt av frågorna om almsjukan med trafikkontoret. I försök att begränsa spridningen så fälls drabbade träd som regel under vinterhalvåret. De senaste 2 åren har man i Stockholm fällt 500-600 träd vart år. Många träd är dock ungräd och långt ifrån alla är fullvuxna, varför det fortfarande finns många stora almar kvar i staden. Almsjukan har i denna form härjat i Mälardalen i ungefär 20 år.

3) Kommer de almar som fällts på Karlaplan att kunna ersättas inom stadsdelen?

Gällande Karlaplans almar så har trafikkontoret som mål att skydda de friska träden så långt det är möjligt. Som exempel ger man träden ett vaccin som ska hjälpa till att skydda träden mot svampen utan att detta har fungerat tillräckligt.

Planen är att framgent ersätta träden med en annan trädart som inte är sjukdomsdrabbad. Att ersätta fällda träd är i nuläget svårt av flera skäl då det är svårt för nyplanterade träd att hävda sig och utvecklas väl i konkurrens med de fullvuxna träden. Ett annat skäl är risken att skada rötterna hos de kvarvarande träden om man planterar nya träd i luckorna mellan dem. Man eftersträvar också att försöka upprätthålla den arkitektoniska tanken med Karlaplan där träden är planterade i likåldriga ringar. Trafikkontoret har publicerat vältäckande information om Karlaplans almar och om almsjukan på stadens hemsida på ”vaxer.stockholm”.

4) Hur ser kort- och långsiktiga planer ut vad gäller plantering av nya träd och växtbäddar?

Förvaltningens uppdrag är att förvalta och utveckla områdets parker och naturmarker och målsättningen är främst att underhålla samt bevara befintliga miljöer och trädbestånd. Ambitionen är att ersätta träd som fälls med nya. I parkerna är det viktigt att hålla en

dynamik mellan be vuxna ytor och öppna ytor både ur ett gestaltningsperspektiv, historiskt perspektiv och för att parkerna ska kunna tillgodose de funktioner som förväntas av dem, såsom aktivitetsytor, platser för ro eller ekologiska värden. Täta planteringar kan upplevas som otrygga samtidigt som träd behöver visst utrymme för att kunna utvecklas till arttypiska individer. Frågan om trädplantering berörs alltid i parkupprustningsprojekt.

Förvaltningen har i år beviljats medel för stärkt biologisk mångfald för trädplantering och planerar att fortsätta söka sådana medel under kommande år så länge de finns att tillgå.

Förvaltningen deltar i trafikkontorets planeringsarbete för fortsatt renovering av växtbäddarna hos Valhallavägens lindar inom projektet Grönare Stockholm etapp 4. Trafikkontoret kommer under året att utföra växtbäddsrenoveringar på Värtavägen, Nybrogatan och Narvavägen.

5) Vad görs för att förlänga trädens livslängd?

För att säkra ett långlivat och friskt trädbestånd så försöker förvaltningen välja träd som är lämpliga utifrån varje plats ståndort och betingelser. Om större skador uppstår såsom efter det kraftiga snöfallet i november 2022 så beskärs träden för att minimera risken för efterföljande konsekvenser som rötskador. Gamla träd med obalanserade kronor beskärs vid behov för att minimera risken för fläxskador. Om behov finns så monteras stabiliserande vajrar i kronorna för att minska risken för grenbrott eller fläxskador. Åtgärder bedöms utifrån varje enskilt träd. I gatumiljöer, där markförhållandena generellt är sämre än i parker, utför trafikkontoret växtbäddsrenoveringar.

6) Har det gjorts en inventering av krontäckningsgraden på Östermalm?

Gällande krontäckningsgrad så har miljöförvaltningen gjort en sådan inventering utifrån satellitbilder över Stockholm, vilka förvaltningen har bett att få ta del av, inventeringen finns även som ett separat lager i stadens digitala kartsystem.

7) Vilka riktlinjer gäller på Östermalm?

Det finns ännu inga särskilda riktlinjer för Östermalm gällande krontäckningsgrad. Förvaltningen är dock överens med miljöförvaltningen och trafikkontoret om att det är önskvärt att sträva efter en ökad krontäckningsgrad i stadsmiljön, men att eventuell nyplantering behöver ske utifrån den enskilda platsens förutsättningar. Platser där trädplantering får störst effekt på lokalklimatet i stadsmiljön är inom hårdgjorda ytor såsom gator och torg. Där kan trädens skuggande och svalkande egenskaper

tillsammans med kronornas förmåga att fördröja regn många gånger behövas.

8) Hur ser planerna ut för plantering av träd och anläggandet av parkområden vid kommande exploateringar?

Inom stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden, där Värtahamnen, Loudden och Frihamnen ingår görs regelbundna avstämningar med exploateringskontoret gällande planering och utformning av parker och stadsgrönska. Arbetet är pågående och målsättningen är att skapa en god grönstruktur med parker och trädbevuxna gator.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Östermalms
stadsdelsförvaltning

Karin Ekrin
Avdelningschef
Östermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelsen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2023-04-12
Karin Ekrim, Avdelningschef	2023-04-12